ŠVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 209. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч. 209. РІК XCV.

Канадська фундація доповняє стипендії дослідникам

Вінніпег, Ман. — Канадська фундація Українських Студій зобов'язалася виплачувати щорічно 10,000 дол. протягом наступних трьох років, щоб підтримувати канадські дослідні стипендії що їх д-ри Стелла Гринюк та Любомир Луцюк отримали від Дослідної ради суспільних та гуманітарних наук.

За ці стипендії є жвава конкуренція. Їх виплачується протягом трьох років у сумі 39,000 дол. річно. Кандидатів іменують університети. Цього року уділено тільки 57 таких дотацій по цілій Канаді. Кандидати також мусять придбати на кожний рік 19,500 дол. з приватних джерел. Фундація допомагає обидвом кандидатам, виплачуючи кожному стипендіятові 5,000 дол. річно протягом трьох років.

Д-р Гринюк іменував Манітобський університет; вона — історик, що написала підставові праці про суспільні умовини в українській Галичині XIX століття і їх видасть Канадський Інститут Українських Студій. Канадська Фундація Українських Студій платитиме щорічно 5,000 дол. протягом наступних трьох років, як свій вклад у ту частину стипендії, що має походити з приватного сектора.

Д-р Луцюк — географ, що вивчає всесвітню проблему втікачів та історію української еміграції до Канади після Другої світової війни. Він був післядокторським стипендіятом ім. Непораних в 1984-85 роках; цю стипендію уділяє Канадська Фундація Українських Студій. Кандидатуру д-ра Луцюка висунув Квінський університет у Кінгстоні (Онтаріо). КФУС також допоможе д-рові Луцюкові з тією частиною його стипендії, що походить від приватного сектора, щорічною стипендією протягом наступних трьох років.

ДВІ ДОПОВІДІ Д-РА ЯРА СЛАВУТИЧА

Ню Йорк. — Філологічна секція НТШ в Ню Йорку влаштовує конференцію у справі перевидання правописного словника Голоскевича, на якій доповідатиме д-р Яр Славутич, професор-емерит Едмонтонського університету. Доповідь відбудеться в п'ятницю, 4-го листопада ц.р., о год. 2-ій по полудні в Домі НТШ, 63 Четверта авеню. Того ж самого дня о год. 6-ій вечора і в цьому ж самому приміщенні д-р Яр Славутич доповідатиме про Богдана-Ігоря Антонича.

ЛЯСАЛЛ ВШАНУВАВ ПАТРІЯРХА М. ЛЮБАЧІВСЬКОГО ПОЧЕСНИМ ДОКТОРАТОМ

Вручення докторської грамоти (зліва): П. Елліс, Владика М. Любачівський і проф. М. Лабунька.

Філядельфія (Л. Рудницький). — У неділю, 23-го жовтня ц.р., університет ЛяСалл у Філядельфії вшанував почесним докторатом Блаженнішого Патріярха і Кардинала Мирослава Івана Любачівського.

В осінній академічній конвокації, що відбувається кожного року для відзначення визначних студентів, надано почесні докторати двом кандидатам: М. Лібачівському і проф. Рене Факс з Пенсильванійського університету. Цьогорічна конвокація проходила вповні під знаком Тисячоліття Хрищення України. Торжество відкрив о. Реймонд Ф. Галліген, професор біблійних студій ЛяСалл Університету, читанням уривків „Молитви до Бога від усієї землі нашої" Митрополита Іларіона, зазначуючи, що читає цю молитву з нагоди святкування Тисячоліття Християнства в Україні.

Відтак президент університету Патрик Елліс, член чину Християнських Братів ім. св. Івана де ЛяСалл, привітав присутніх професорів, студентів, їхніх батьків і гостей, між якими були визначні представники української громади включно із Митрополитом Стефаном Суликом та головою НТШ проф. д-ром Ярославом Падохом, коротким, змістовним словом. У цьому привіті він відмітив факт святкування Тисячоліття українцями. Після вшанування визначних студентів відбулася церемонія надання докторатів.

У своїй короткій рекомендації до президента, проф. Мирослав Лабунька, офіційний спонзор Патріярха, вичислив заслуги кандидата для науки і Церкви і підкреслив факт, що Патріярх Любачівський є „спадкоємцем духовної спадщини двох великих церковних мужів нашого часу: Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького й Ісповідника Віри Йосифа Сліпого". Крім того, проф. Лабунька відмітив особисту християнську скромність та любов ближнього Блаженнішого Любачівського, та згадав як приклад його жест простягнутої руки прощення в сторон у польського й російського народів з нагоди Тисячоліття. Очевидно проф. Лабунька згадав про те, що Блаженніший є головою УКЦ найбільшої Церкви східнього обряду у злуці з Апостольською Столицею. Ця Церква зазнає під цю пору переслідувань в Україні.

Присутні українці були особливо зворушені словами президента Елліса, який, надаючи докторат Патріярхові, сказав: „Ваша Еміненціє! Впродовж свого 125-літнього існування ЛяСалл вшанував багато осіб, що на це заслуговували. Сьо-

(Закінчення на стор. 3)

У МОСКВІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ АНТИСТАЛІНІСТІВ

Москва. — Як повідомляє пресове агентство Ройтерс, у неділю, 30-го жовтня, тут відбулася конференція діячів і правозахисників. „600 делегатів конференції, — пише кореспондент Ройтерс, — представляли широкий засяг совєтської громадськости: діячів мистецтва, культури і науки — членів партії і безпартійних".

Основу делегатів становили члени товариства „Пам'ять", яке поставило перед собою завдання добитися спорудження пам'ятника в пам'ять про жертви сталінського режиму. Почесним членом президії конференції був академік Андрей Сахаров.

Практично конференція одноголосно прийняла дві резолюції: про висунення А. Сарахова кандидатом у депутати Верховної Ради СССР і про повернення совєтського громадянства лавреатові Нобелівської премії з літератури Алєксандрові Солженіцинові.

У прийнятій резолюції, зокрема, говориться: „(Сахаров) самовіддано боровся за права людини в нашій країні. Він заслужив право представляти наш народ у вищому органі влади... А Солженіцин, висланий у 1974 році як зрадник, повинен бути відновлений у совєтському громадянстві..."

Ройтерс повідомляє, що керівництво „Пам'яті" проведе у грудні дводенну конференцію, на якій остаточно буде визначений статус цієї громадської організації і її функції, які виходять далеко за рамки спорудження монументів і музеїв. Скоріше всього нова група оформиться організаційно як аналог 'національних фронтів', які вже функціонують у прибалтійських республіках.

Діяльність „Пам'яті" в загальному дістала схвалення вищого партійного керівництва, однак за словами деяких делегатів, місцеві власті в областях і республіках розглядають організацію як чужорідну і навіть протизаконну.

Делегат з Мінська повідомив, що в туж неділю мирна демонстрація членів „Пам'яті" в білоруській столиці була розігнана. Міліція вжила водомети, а прислані дружинники були озброєні гумовими палицями.

Академік А. Сахаров, який виступив на конференції, закликав делегатів до більш „широкого", як він висловився, розуміння подій, що відбуваються в СССР. На думку Сахарова, члени „Пам'яті" не повинні обмежуватися викриттям злочинів, здійснених лише в сталінську епоху, але й звернути увагу на те, що творилося за Хрущова і Брежнєва. „Розуміється, порушення законности за Хрущова і Брежнєва не носили такого маштабного характеру (як за Сталіна), — сказав Сахаров, — але ми не повинні забувати про жертви репресій в ті часи".

ПОЛЬЩА НАМАГАЄТЬСЯ ЗЛІКВІДУВАТИ ЛЕНІНСЬКІ ДОКИ В ҐДАНСЬКУ

Ґданськ, Польща. — Новий польський уряд прем'єр-міністра Мечислава Раковського проголосив 31-го жовтня ц.р., що з огляду на нерентабельність портових доків ім. В. Леніна в Ґданську, існує плян їхнього закриття і перенесення великої частини робітників на інші подібні праці.

Як відомо, Ґданськ, а зглядно згадані доки, були місцем зародку і дальшої праці робітничої вільної профспілки „Солідарність", яку у висліді довгорічних страйків робітників у цілій Польщі, проголошення вийняткового стану в грудні 1981 року, арештів і переслідувань, уряд поставив поза законом і окремим зарядженням заборонив її діяльність. Це однак не зупинило активности профспілки, а її керівник від самого початку, Лєх Валенса, продовжує виступати речником не тільки робітників на ґданських доках, але фактично у цілій країні.

У зв'язку з пляном ліквідації, профспілкові діячі „Солідарности" заявили, що ліквідація не є економічним, але суто політичним потягненням з метою підірвати основи „Солідарности", яка все ще користується великою популярністю серед робітництва у цілій Польщі і серед інших верст населення, включно із студентами, викладачами університетів, селянами, письменниками і поетами та людьми інших професій.

Л. Валенса засудив рішення уряду і назвав його провокацією підкресливши, що у випадку реалізації цього пляну, „Солідарність" проголосить черговий страйк робітників тимбільше, що уряд ще й досі не додержав слова про започаткування переговорів, метою яких мали бути справи економіки і принаймні частинного визнання профспілки і надання її леґального характету. „Таким потягненням, — заявив Веленса, — прем'єр М. Раковський дорешти зруйнує підставу співпраці між робітництвом і урядом, яка мала на меті поправити не тільки самі відносини, але життєвий рівень населення і економіку взагалі. Без цих передумов його уряд, тобто уряд Раковсього довго не втримається при владі, особливо коли проти нього організовано виступлять робітники". — заявив Л. Валенса.

Політичні спостерiгачі і дипломати переконані, що плян уряду викличе нову конфронтацію між урядом і робітниками, але, якщо уряд має в пляні повести черговий наступ на підпільну „Солідарність" і зірвати з нею всякі зв'язки, чого треба сподіватися від старого сталініста Раковського, то якраз цей плян, плян ліквідації корабельних доків, є добрим початком нової „драки" між комуністами і антикомуністами, між лакеями Москви і вільним робітництвом, яке настроєне радше націоналістично і діє в напрямі збільшення свободи для Польщі.

Закриття корабельних доків плянується на 1-го грудня ц.р., але чи чей плян буде здійснений тяжко ще сьогодні передбачити, бо „Солідарність" вже почала підготовлятись до всекрайового страйку робітників і в залежності від розвитку цієї підготовки правдоподібно буде залежати остаточне рішення уряду.

Помер співак М. Мінський

Дітройт. — Управа Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка повідомила, що в Голландії ще 9-го жовтня 1988 року помер після тяжкої недуги, на 70-му році життя св.п. Михайло Мінський, співак-баритон, довголітній найвизначніший соліст капелі.

М. Мінський приїхав до ЗСА з великою хвилею української еміграції в 1949 році і почав свою співацьку кар'єру в Капелі Бандуристів, в Українському оперному ансамблі. Дебютував в „Аїді" (Верді) у філядельфійській „Скалі", наспівав низку українських платівок. До кращих зразків його вокальних досягнень належить арія Довбуша з опери „Довбуш" та „Любіть Україну"; виступав з концертами, індивідуальними і з капелею по багатьох країнах вільного світу.

М. Мінський

Покійний вже композитор і музиколог, автор книжки „Українська музика" Антін Рудницький писав свого часу про М. Мінського: „Він своїм виконавчим талантом і великим репертуаром сучасних українських сольоспівів і оперових арій здобув собі належне місце. Його інтерпретації повні чуття, запалу і своєрідного темпераменту, що разом з його музикальністю і доволі добрим голосом складається в сумі на справжню мистецьку індивідуальність".

Й. Тереля виступить в Бостоні

Бостон. — Сюди в п'ятницю, 25-го листопада ц.р., прибуде Йосиф Тереля.

В п'ятницю — в год. 7-ій вечора відбудеться Молебень в церкві Христа Царя, а після Молебня зустріч з Й. Терелею в парафіяльнім домі.

В суботу, 26-го листопада в год. 3-ій по полудні буде висвітлення прозірок з України зі збірки Й. Терелі.

В неділю, 27-го листопада, після Богослужень в годині 12-ій вполудне відбудеться прийняття в парафіяльній залі, де промовлятиме Й. Тереля про стан Української Католицької Церкви в Україні.

Церковний Комітет парохії Христа Царя висилає всім запрошення, однак, якщо хтось з будь-яких причин запрошення не дістане, тоді слід телефонувати до голови комітету д-ра Івана Дідюка, на число 325-7200.

З. Голубець влаштовує виставку рельєфів

Джерзі Сиіті, Н. Дж. (ХВФ). — Серед численних відвідувачів нашої редакції у нас недавно побував широковідомий мистець Зенон Голубець, який повідомив нас про те, що в неділю, 6-го листопада ц.р., у приміщеннях галерії Об'єднання Мистців Українців Америки, 136 Друга авеню в Ню Йорку, о год. 1-ій по полудні відвідувачі матиумть змогу побачити біля 40 його праць

Мистець Зенон Голубець демонструє свій твір — рельєф в дереві „Дівчина з птицею".

Мистець Зенон Голубець належить до того покоління, що народилося в Україні, але свою мистецьку освіту здобуло вже на чужині, у його випадку в Інсбруцькому університеті від 1946 до 1949 року. Прибувши до ЗСА в ранніх 1950-их роках продовжує навчання в Мистецькому інституті Чикаго в 1954-1958 роках, спеціяльно в ділянках скульптури, малярства та внутрішньої архітектури. Він, зокрема, цікавиться композиційною лінією, яку висловлює у своїх працях — рельєф в дереві, що тепер переважає у його творчості. Він унікальний у своїй техніці і підході. Пояснюючи свою творчість, мистець каже, що „тінь, яку кидає рельєф, є дуже важливою частиною композиції, а його тематика не обмежується до одного напрямку". Про себе каже, що він радше „мистець настрою, звідки й черпає теми для своєї творчости". Не диво ж, бо природа, серед якої живе — ліс, гори, озеро, дуже впливає на його настрої.

Зенон Голубець має за

(Закінчення на стор. 3)

СПІЛЬНИЙ ПОЛУДЕНОК СЕНЬЙОРІВ

Ню Йорк. — Товариство Українських Сеньйорів, секція відділу Об'єднання Американських Українців „Самопоміч" в Ню Йорку влаштовує тут спільний полуденок для сеньйорів в залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню, в неділю, 27-го листопада ц.р., о год. 1:30 по полудні. Зголошуватись на полуденок сеньйорів який цього року оплачує кредитівка „Самопоміч" для членів, можна в домівці „Самопоміч", 98 Друга авеню у вівторок і п'ятницю під час годин урядування від год. 10:30 вранці до 1:30 по полудні. При зголошенні на полуденок можна вплатити членський даток 3 дол. на рік. Зголошуватись на полуденок можна до вівтірка, 22-го листопада ц.р.

У СВІТІ

ДОСЛІДЧИЙ ЦЕНТР СІМОНА Візенталя, відомого „ловця нацистів", який у своїй праці спирається майже виключно на документи КҐБ, совєтську пропаґандивну кампанію і напади на колишніх емігрантів з поневолених комуно-московською імперією країн, відзначив президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Регена за його прихильне ставлення до справи голокосту і його „історичний вклад для завершення миру у світі". Крім того він активно підтримував побудову центру для зберігання музейної вартости документів про голокост, що його доконав гітлерівський режим під час Другої світової війни. Президент ЗСА заявив, що він також підтримує постанову ООН про заборону всяких голокостів. Плякату за гуманітарну працю Р. Реґена вручили Президентові представники центру у Вашінґтоні.

КЕРІВНИК ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат підтвердив в інтерв'ю, яке було опубліковане 30-го жовтня ц.р., що він має намір взяти участь у міжнародній конференції для справ Близького Сходу, спільно з представництвом Йорданії, Ізраїлю й багатьох інших держав світу. Американський журнал „Тайм" опублікував інтерв'ю з Я. Арафатом, у якому він підтвердив, що очолювана ним організація готова вести переговори на базі раніше ухвалених резолюцій Організації Об'єднаних Націй чч. 242 і 338, які вимагають визнання Ізраїля усіма арабськими державами і підпільними й півлеґальними групами, а також звільнення окупованих свого часу Ізраїлем арабських земель. „Я вже раніше кілька разів повторяв, що визнаю згадані резолюції, разом з іншими ухвалами ООН", — заявив Арафат кореспондентові „Тайм".

СИТУАЦІЯ В БУРМІ почина заспокоюватись. Військова хунта, яка покищо керує цією державою, погодилася на деякі концесії для політичних партій і господарських організацій, які хочуть в першу чергу піднести економіку на вищий рівень і поправити життєвий рівень населення. Керівництво державою заохочує населення повертатися до приватного господарського сектору після того, як соціялістичні експерименти в минулому не дали бажаних успіхів і країна, замість багатіти, стала ще більше вбогою. Хунта однак дала до зрозуміння, що військові частини будуть активно наглядати за перебігом виборів і життя взагалі, щоб не допустити соціялістів і комуністів знову до влади, які готові зруйнувати дорешти існуючі основи державної системи. Військова хунта перехопила владу в Бурмі 18-го вересня цього року ,після кривавих заворушень.

МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ опублікувала чергове звідомлення про порушення прав людини в багатьох країнах світу. У звідомленні говориться, що не зважаючи на те, що більше, як 80 держав, членів Організації Об'єднаних Націй, принаймні у якійсь мірі стараються не порушувати прав людини, все одно в багатьох країнах, на Сході і на Заході, створилось коло тисячі різних правозахисних організацій, значить, не так воно добре виглядає з правами людини у світі, коли творяться громадські групи для їхньої оборони. Невелике число країн мусіли прийняти спеціяльні постанови на захист прав людини. У звіті говориться, що Совєтський Союз звільнив досі приблизно 259 в'язнів, в більшості в'язнів совісті, але на думку Міжнародної Амнестії в СССР все ще перебувають 300 політичних в'язнів в концтаборах, тюрмах і психіятричних заведеннях.

ІТАЛІЙСЬКІ ВЧЕНІ вдарили на сполох у справі забруднених вод. Із 495 озер та водоймищ північної частини країни, лише 88 мають чисту воду, яку можна споживати, перепустивши її через відповідні фільтри. Всі інші забруднені до такої міри, що їх не тільки не можна вживати, а навіть купатися, але загрозливі для здоров'я людей. Якщо справи підуть так далі, кажуть вчені, то воду до Італії треба буде імпортувати із закордону.

ЗУСТРІЧ З КОМПОЗИТОРАМИ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 5-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора заходами Українського Інституту Америки і Українського Музичного Товариства відбудеться зустріч з композиторами з України: Євгеном Станковичем, Олегом Кивою і Володимиром Загорцевим. Протягом попереднього тижня їхні твори були вперше виконані на американському континенті. Сюїта з опери „Цвіт Папороті" Євгена Станковича, камерна соната ч. 3 Олега Киви до слів Павла Тичини будуть виконані на концерті Тисячоліття у Вінніпегу 30-го жовтня ц.р., під диригентурою Вірка Балея та при співучасті солістки Ніни Матвієнко, а фортепіянова соната ч. 2 Володимира Загорцева буде вперше виконана Єлісою Статс на концерті 3-го листопада ц.р., в Меркін Голл в Ню Йорку. На зустрічі композитори розкажуть про свої твори і гратимуть свої композиції записані на стрічці.

В АМЕРИЦІ

МАЙКЛ ДУКАКІС, КАНДИДАТ на президента від Демократичної партії, признався у Каліфорнії, і тим самим визнав закиди республіканців, що він ліберал, але він сам визначив свій лібералізм заявою, що він є лібералом у понятті Френкліна Рузвелта, Геррі Трумена і Джана Кеннеді. При тій нагоді він (Дукакіс), ігноруючи всякі опити і однотижневий час, який залишився до президентських виборів, стосував тиск на віцепрезидента Джорджа Буша, що він повинен погодитися на ще одну публічну дебату. Виборчий комітет Дж. Буша зараз таки після виступу Дукакіса категорично відкинув його пропозицію про дебату перед виборами.

СЕНАТОР ДЕЙВИД Л. БОРЕН, демократ з Оклагоми, голова сенатської Комісії для справ розвідки, запропонував Адміністрації президента Роналда Регена, щоб офіційні чинники перевірили справу хто і як передав засекречені документи представникам засобів масової інформації про пляновану програму допомоги Уряду ЗСА для камбоджських антикомуністів, закидаючи деяким представникам Уряду перекупство. У статті, надрукованій в газеті „Вашінґтон Пост", говориться, що старшини армії й інші особи в Таїлянді вкрали з допомогової програми СІ-Ай-Ей приблизно 3,5 міл. долярів призначених для камбоджців.

НАЙБІЛЬШУ ДОСІ СУМУ на стейтовій льотерії, 60,8 міл. долярів, виграли три продані квитки, що їх купили до спілки робітники Фоллбрук шпиталю, витративши на закуп квитків 600 долярів. Усі добровільно погодилися по рівній частині поділити виграшу, у якій були заангажовані 13 медичних сестер, техніки шпиталю й інші працівники, склавшись по 40 дол. на спільну гру. Кожний виграний квиток вартує сьогодні 20, 296, 175 долярів.

ПРЕДСТАВНИКИ ПЕНТАҐОНУ висловили подяку і признання медичному персоналові і спеціяльній рятунковій частині військового відділу, стаціонованого в Рамштайн, Західня Німеччина, за те, що вони дуже скоро і дуже фахово відгукнулись на заклик рятувати людей і майно після летунської катастрофи і зудару трьох італійських джетових літаків під час показу летунства у згаданій місцевості. Як відомо, один з літаків впав у гущу зацікавлених глядачів. Тоді загинуло на місці 69 осіб, а десятки були поранені. 270 осіб були евакуовані на протязі одної години,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пояснили слово „сталінізм"

У київській газетці „Вісті з України", в її англомовному виданні, ч. 38 1988 року, є нарешті правильне визначення слова „сталінізм" — дефініція, яка завжди давалася цьому зловіщому слову серед українців у вільному світі, але яка не була цілком прийнята тут, серед американців хоча б ліберального напрямку, для яких Сталін все ще був майже „добрим старим дядьком Джо". Тепер нарешті перед нами підсовєтське визначення цього слова і воно вносить ясність у ситуацію і там і тут. У газеті читаємо дослівно:

„Слово сталінізм давно відоме на Заході для західніх читачів, але воно відносно недавнього виробу — неологізм у совєтській пресі. Отже, що властиво криється під цим терміном: Сталінізм — це не лише „культ особи" — нешкідлива віра в чиюсь божеськість. Насправді це слово значить узурпацію влади — зверхности над партією і над народом, замаскованої викривленою пропаґандою ленінських ідей, революції та соціялізму; воно значить деформацію партії до непізнання. Сталінізм — це терор великих розмірів, вбивство мільйонів невинних жертв і знецінення людського життя. Це є адміністративно-командна система, змайстрована правителем і нікому не підчинена, тільки його власній владі, і ця влада розповзлася на все суспільство; це є ексклюзивна влада бюрократії, корупції, і влада кліки мафійного типу в адміністрації, в торгівлі, науці тощо. Сталінізм — це наруга над основними принципами демократії, вміло замаскована під ельоквентною реторикою про людські права; це є відсутність леґальної правної системи, крайня нетерпимість до всіх інакодумаючих, перекручення ленінської національної політики, деспотичне ставлення до релігії, Церкви і віруючих.

Сталінізм — це вивласнення працюючих людей, позбавлення їх власности і плодів їхньої праці; це примусова праця в каторжних таборах мільйонів людей, оперта на найпримітивнішій технології, це марнування й привласнювання національних ресурсів країни. Сталінізм — це соціяльний паразитизм і несправедливість з причини „уравніловки" в заробітних платнях у суміш із привілеями, даними „вибранцям" — частині населення. Це є всезростаюче духове закріпачення людини, підкорення її самоволі диктатора; це плекання параноїчної підозрілив
вости, недовір'я, підлоти, вислужництва, облуди та потоптання людської гідности; це є відчуження слова від діла на найдальшу можливо відстань; це є злодійство і алькоголізм.

Сталінізм — це обман на державному рівні; фабрикування „ворогів народу"; це шахрування результатів колективізації, „досягнень" пляну Першої п'ятирічки й вислідів всесоюзних переписів населення; фальсифікація історії партії й історії світу.

Сталінізм — це похід нездарности, переслідування інтеліґенції; це є напівписьменні, догматично закаптурені прибічники „вождя"; це бездарне вдирання „вождя" — „світла всіх наук і всіх народів" у численні галузі науки, через що ці науки були приречені на застій на наступні багато-багато років; це прірва поміж політикою, наукою й мораллю...

Сталінізм — паразитував безугавно на соціялізмі й здискредитував його та ідею комунізму. Проте, в заслугу партії і народу слід поставити те, що вони дали відсіч сталінізмові усіх ґатунків. Ми є свідками відродження ленінізму в революційній перебудові і в постановах XXУII З'їзду та 19-ої Всесоюзної конференції Комуністичної партії Совєтського Союзу". —

Оце точний переклад статті з „Вістей з України" і вона, здається, не вимагає нашого, у вільному світі, тлумачення, або, як кажеться — коментарі зайві; самозрозуміло — крім прикінцевого покликання на „ленінську" політику і „ленінські ідеї". Але не все відразу. Прийшла черга тепер на Сталіна і Кагановича — дійде ниточка до клубочка ще й у відношенні до Леніна: „не за горами кари час", — як сказав в „Гайдамаках" Тарас Шевченко.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де такий примірник можна набути, та й ціну.

Н. Осока

НАЙБЛИЖЧИЙ СОРАТНИК СТАЛІНА І ГЛАСНІСТЬ

Теперішні кремлівські керівники, пропаразитувавши на всіх народах совєтської імперії понад 70 років, нарешті похопилися, що повсихали гілки дерева, на якому вони жирували. Та й саме дерево геть підгнило і може впасти від першого вітру. Імперія наблизилась до економічного краху. Та рятувати від голоду народ партійні лідери не поспішають. Кремлівська верхівка гарячково шукає рятунку для самих себе. Відчувши, що народ ось-ось запитає, як і чому все це сталося, хто є відповідальним, керівники комуністичної партії вирішили пожертвувати деякими старими, або й покійними лідерами і звалити всю провину на них. Але кремлівцям не з руки самим засуджувати ветеранів керівництва комуністичної партії — ліпше, коли це зробить народ, а партійні ідеологи лише підказуватимуть кого критикувати, звинувачувати й засуджувати і таким чином відвернуть увагу від себе. Для цієї мети запровадили „гласність", яка дозволяє виступати проти тих партійних лідерів, котрим уже ніщо не загрожує, бо вони надто старі, або вже покійні, та ще проти тих, кого сьогоднішній уряд хоче виштовхнути зі своїх рядів. А щоб народ, бува, не повірив у справжню гласність, створено спеціяльні військові частини, де вояків навчають розправлятися з власними батьками, братами, сестрами, якщо вони зберуться на мітинг бо, на думку властей, це виходить за межі „гласности".

Проте навіть така обмежена „гласність" дає змогу новим поколінням зрозуміти жахливу підступність комуністичної верхівки.

Стомахін-Ґольденберґ-Кошерович-Каганович Лазар Мойсейович — ось під скількома прізвищами працював колишній член політбюро ЦК ВКП (б), про якого досі можна було прочитати в совєтських джерелах інформації тільки те, що він був „видатний, непримиренний борець партії з троцькізмом, правою опозицією та іншими антипартійними угрупованнями. Розкрився як політичний діяч, як один із керівників партії під безпосереднім керівництвом т. Сталіна". (36-й том Великої Радянської Енциклопедії, 1937 р.). Том 19-й другого видання тієї ж енциклопедії повторює: „Один з найвидатніших діячів Комуністичної партії..., соратник Сталіна..." і т. д. З інформації в совєтських енциклопедіях небагато довідаємось про діяльність цієї особи, окрім того, що вона була видатна.

Тепер деякі більш детальні відомості про „видатну" діяльність Кагановича подає совєтська преса. Наприклад, з 4-го числа журналу „Вітчизна" (1988 р.) довідуємося, що Каганович почав і завершив цькування Миколи Хвильового, оголосивши його „зрадником українського народу", що спричинилося до самогубства письменника. В ч. 7 газети „Літературна Україна" (1988 р.) знаходимо в доповіді члена СПУ Мусієнка, що, в результаті підступної діяльности Кагановича, загинув комісар освіти України Микола Скрипник і що Каганович особливо полював на комуністичну партію Західньої України, оголосивши її „зграєю пілсудських шпигунів".

В 36-му числі журналу „Україна" (1988 р.) опубліковано статтю Г. Іващенка під заголовком „Антигерої", з якої довідуємось, що цей вірний і найближчий соратник Й. Сталіна, а також Єжова, Берії, Ворошилова, брав активну участь у багатьох злочинах проти громадян СССР. Перебуваючи на керівних посадах, Каганович у 20-ті, 30-ті та 40-ві роки послідовно проводив у життя сталінську національну політику. Він робив це з адміністраторським запалом та озлобленністю проти „націоналізму". З 1925 року, посівши посаду першого секретаря ЦК КП(б)У, керував здійсненням сталінської політики „індустріялізації сільського господарства, розгромом опортуністів та буржуазних націоналістів" (ВРЕ).

Автор зазначає, що один подвиг Кагановичеві зараховано, так би мовити, аван сом, бо в 1925-28-их роках про колективізацію ще не йшлося, але він уже почав здійснювати її в сталінському варіянті, тому в 1928 році був відкликаний з України „за серйозні помилки". В 1933 році очолив відділ ЦК в справах сільського господарства і почав виїжджати у справах колективізації та заготівлі збіжжя на Північний Кавказ, Україну, Воронеж. Скрізь він посилював боротьбу проти куркулів, тобто розсилав спеціяльні банди, котрі відбирали в селян зерно, а господарів цілими родинами відправляли у Заполяр'я, на Колиму, до Сибіру і Казахстану. Мільйони хліборобів гинули з голоду у власних домівках, інші замерзали, або вмирали від хворіб і голоду на дорогах Сибіру.

Того ж таки 1933 року Каганович очолював комісію перевірки партійних рядів, тобто керував чисткою партії, а з грудня 1934 року займався справами щодо вбивства Кірова. В той час були прийняті надзвичайні кримінальні закони, які дозволяли знищувати чесних людей. Каганович посилав у ЦК партії брехливі повідомлення про „антирадянські організації" і, таким чином, домагався арешту багатьох партійних діячів. Збереглися документи, які свідчать, що пропозицію про створення надзвичайних законів вніс Каганович. Є в архіві й проєкт документу, написаний його рукою. Про це доповідав на XXII з'їзді Шелєпін, який ознайомив делеґатів з'їзду іще з одним документом — з листом Якіра до Сталіна, на якому рукою Сталіна написано „Падлюка і проститутка", а рукою Кагановича приписано: „Зрадникові, сволоті і... (далі образливе нецензурне слово) одна кара — смерть". Шелєпін також доповідав, що Каганович, ще до закінчення судових засідань особисто редаґував проєкти вироків і довільно вносив до них вигідні йому зміни, мотивуючи це

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Татомир

КОРИСТЬ ВІД ШКОДИ

Афера із оскарженням членів Ради Американських Націоналістів, які співпрацювали із виборчим комітетом Буша, у нацизмі, антисемітизмі і т. п., що довело до відсунення деяких провідних членів ради і до резиґнації кількох інших, може вийти нам на велику користь.

Відсунення визначних членів ради передвиборчим комітетом Буша дає нагоду нам й іншим протикомуністичним етнічним групам ЗСА, які входять чи входили до ради, усвідомити собі нашу малу вагу, нашу безсилість на арені американської політики. Аналіза тієї справи повинна усвідомити нам теж головну причину нашої малої ваги в американській політиці, зокрема у виборчих кампаніях, іменно — наш малий політичний активізм поза межами нашого ґетто.

Ми можемо похвалитися добрими, деколи блискучими, осягами (із виїмком нашої партійної „політики") в різних ділянках нашого громадського, культурного, виховного, наукового життя у нашому ґетто, але поза нашим ґетто нас майже не видно і не чути.

Йдеться про те, що дотепер ми обмежували наші політичні зацікавлення і наш політичний активізм майже виключно до наших внутрішніх справ (наприклад, до безконечних, біля пів століття старих, партійних непорозумінь), а дуже мало зацікавлення, зрозуміння і зусиль ми виявляли на політичному полі поза нашим ґетто, зокрема у справах виборів.

Наприклад, посьогодні ми ще базуємо зусилля помогти нашому народові на апелюванні до доброї волі, політичного розуму, справедливости, милосердя чи сумління конґресменів, сенаторів чи президента і не робимо зусиль, щоби могти вживати найсильніший політичний арґумент — виборчі голоси.

На тому місці слід згадати, як дуже цінний виїмок, малі гурти ідейних одиниць молодших поколінь, які є активні уже багато років в американському політичному житті, включно з активною участю у передвиборчих кампаніях. Вони деколи добиваються гідної уваги успіхів та ці виїмки не заперечують прикрої дійсности, що ми, як етнічна група у цілому, не беремо у політичному житті країни належної активної участи.

Якщо прикра історія із Радою Американських Національностей спонукає нас звернути більше нашої уваги на нашу активну партиципацію у політичному житті Америки, зокрема у виборі Конґресу Сенату, президента тощо, і на потребу наших плянових і впертих зусиль вийти вкінці із нашої політичної ізоляції, то це буде дуже великою, побажаною і дуже корисною зворотною точкою політичного життя нашої спільноти.

Політична коаліція

Хочу це звернути увагу на коаліцію протикомуністичних груп Америки, як на концепт, що міг би відкрити перед нами величезні можливості. Рада Національностей Америки це був дуже надійний початок, це був перший крок у правильному напрямку, але ми були недостатньо зорганізовані.

Коли говоримо про коаліцію протикомуністичних груп Америки, то йдеться тут у першу чергу про етнічні групи Америки, що їх країни є поневолені комуністичними режимами у Східній, Середній і Південній Европі, у Прибалтиці, в Азії, Африці, Південній Америці, на Кубі і т. п.

Варта було б прослідити теж можливості політичної коаліції з протикомуністичними групами американців австрійського, італійського, німецького, арабського походження з американськими протикомуністичними групами, що їх очолюють такі американські патріоти, як ген. Сікорт, Олівер Норт й інші.

Здається, що у цих виборах ми мусимо голосувати на републіканського кандидата на президента ЗСА. Але коли йдеться про кандидатів до Конґресу і Сенату, ми повинні голосувати на цих кандидатів, які виявили зрозуміння і добру волю для справ поневоленої України, без огляду на їхню партійну приналежність.

Від тепер до наступних виборів ми повинні оформити вищезгадану коаліцію, опрацювати політичну плятформу такої коаліції, зорганізувати сильний і тривкий апарат у терені.

Організація коаліції протикомуністичних груп Америки не є легкою справою і вимагатиме найбільших зусиль наших найкращих людей. Але заснування коаліції може відкрити перед нами нові величезні політичні можливості.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Балет „Україна" і Капеля Бандуристів із 1000-літтям у Вашінґтоні

Одним із найбільш вагомих і вдалих наших імпрез у 1000-ліття християнства в Україні, були три різнорідні концерти у столиці ЗСА. Їхнім організатором був Крайовий Комітет. Розглянемо тут перший і третій концерт. А саме виступ молодіжного балету з Чикаґо „Україна" під проводом Е. Літвінова 7-го і Капелі Бандуристів із Дітройту, під керівництвом В. Колесника, 9-го жовтня ц. р., в залі Констітушин Голл. Повідомлення і опісля додатні відгуки на ці концерти появились і в американській пресі, ось хоч би в важливій „Вашінґтон Пост" чи „Вашінґтон Таймс", чи „Ню Йорк Таймс" тощо. Наприклад, критик „Вашінґтон Пост" в оцінці під заголовком „Жвавість українців", називає наших молодих танцюристів, що складаються переважно з сумівської молоді, „аматорами найкращої якости" („бест сорт"). Він ставить вище жіночих представниць танцю, як чоловічих. Йому особливо подобався танець „На Івана Купала". Цінною є згадка про символічну сцену „хрищення української нації" 988 року.

Вже хоч би ота американська критика доказує, що це був подвиг нашого молодечого успіху в столиці Америки. 55 юних танцюристів потвердили, що український народ потрапить захват но танцювати і пропаґувати оце чудове мистецтво на світовій арені.

Займаючись програмою треба ствердити з нашого боку, що, як то звичайно буває не всі танці були на однаковому мистецькому рівні. Перша точка, в сцені „Лист до султана", за славетною картиною І. Репіна, тільки з чоловічими танцюристами, відзначалось мальовничість образу, однак не зовсім переконувала танцювально. І запорожці светрів не носили (було їх два). Дрібничка, що разила. Козак із кровавою перев'язкою на чолі, навряд чи міг би так шпарко танцювати. Похвальний був ориґінальний задум. Кращі були „Вечорниці" всуміш із дівочим ансамблем. До музики і пісень із платівок пішли ходором танці гуцулів і бойків. Панорамну картину створили святоіванські ігри та танців. Тут був включений і розмашний, карколомний „Гопак", де індивідуально пописувались найкращі з ансамблю. Все таки треба вистерігатися танців на руках. Найважливішим досвідченням із цього вечора було ствердження молодечої, життєдайної насолоди і величезної радости, яку знаходить оця наша молодь не тільки в самому виконанні танцю, але і до глибини душі переживаючи його. Це засвідчували яскраво іскрометні погляди, повні свободи рухи і сповнені захоплення обличчя. І ці юні пережиття уділялись глядачам та зворушували їх.

Рясні, щиросердечні оплески були винагородою для молодих танцюристів та заохотою до дальшої праці для прослави українського імени.

Ансамбль „Намисто", що виступив, буцім то, виповняючи перерви, концерту, не спромігся, на жаль, захопити слухачів. Технічно ці дівчата співають добре. Їм недостає належно і успішно опрацьованих пісень. П. Круль міг би і дальше керувати ними, однак він мусить знайти собі когось, хто потрапить професійно чи талановито аранжувати пісні для ансамблю. Щоб і американська газета (той же „Вашінґтон Пост") не писала, що всі пісні „Намиста" звучали, якби були написані одною і тою самою людиною, тобто монотонно і нецікаво. Бож тим пісням бракувало тілки кращого опрацювання. А потреба є, щоб „Намисто" існувало дальше.

* *
*

Перед приступленням до обговорення виступу Капелі Бандуристів, мусимо звернути увагу на прикрий і недопустимий випадок, а саме, що Крайовий Комітет не зумів якось подбати про український текст програмок. Звичайно, що брошурка на три концерти з поясненням мусить бути об'ємиста. І коли вже там усе по-англійськи, то бодай самі заголовки і автори виконаних творів мусіли б бути видруковані по-українськи. Це ж унікальне 1000-ліття, це ж столиця Америки, це ж одноразовий документ. Окупант на Україні забороняє послуговатись рідною мовою, тут перепон немає. На батьківщину англійської програмки не пішлете. І де тут національний обов'язок?

Самий виступ капелі розпічнемо від життєдайного і побажаного парадоксу нашого життя. Коли минулого сезону, перед концертом у Ню Йорку, вгадував я, по по відході Китастого, появиться на сцені яких 20, може 30 представників ансамблю. Яка ж то була радість коли на кону зарепрезентувалось понад 40-івка членів капелі. Несподіванка була знову захоплююча, бо на сцені у Вашінґтоні появилась 50-ка виконавців. Отже тоді, коли наше життя у ЗСА спроквола корчиться, Капеля Бандуристів скріплюється і кращає. Особливо перші тенори дзвеніли, як святкові дзвони. І в цілому, я не знаю чи капеля колинебудь співала краще. В перерві я сказав дириґентові В. Колесникові, що своїм темпераментним і розмашним дириґу-

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Качор

ЗМАГ ЗА ЛЮДИНУ З ІДЕЙНО-НАЦІОНАЛЬНИМ ХРЕБТОМ

(З приводу 40-річчя Пласту в Канаді і ЗСА)

II.

І козак хрестився... І щойно, після такого іспиту, кошовий отаман видавав своє рішення: йди і записуйся в який сам знаєш курінь, нашого славного війська запорозького. Так колись приймали козаків до вогнища української державности, до Січі Запорізької...

Був точно окреслений тогочасний національний ідеал, за який треба було боротися до останнього віддиху свого життя. Була присяга, яка когось до чогось зобов'язувала... А як тепер у нас? У нашій українській громаді, а в тому і в пластовій організації?...

* *
*

Коли поглянемо довкола себе відкритими очима, то побачимо, що не всі ми віримо, як колись козаки, в Ісуса Христа, в Святу Трійцю і в нашу святу українську Церкву. Правда, багато з-поміж нас вірить ще в Христа-Бога, вірить ще і в свою Церкву, до якої ходить щонеділі на формальні Богослуження, але не всі вірять у свій нарід, у свою українську культуру, в тисячолітню історію України, в соборну українську державу, не вірять у свої власні національні сили...

Багато є між нами таких, що вірить у соборну українську державу, вірить навіть у силу українського народу, але ця віра випливає з позиції тої, чи іншої політичної партії, або такого, чи іншого групового, або релігійного загумінка. Це не є люди згармонізовані національно і патріотично, що бачать, або хочуть бачити цілу українську проблему в усіх її аспектах. А коли до цього додати, що є і такі, що не вірять ні в Бога, ні в Його заповіді, ні в Церкву та церковні заповіді, хоч назовні деклямують „Бог і Україна", то стає ясним, що такі люди не можуть виховати нам нових молодих провідників, бо вони не вміють і не хочуть цього робити.

Ці й інші є у нашій громаді, в наших організаціях, вони втискаються і до Пласту, а навіть до центральних установ і до Церкви. Вони часто підносять питання „реформи" нашого громадського життя, хоч самі не зуміли ще себе „зреформувати", тобто стати твердо на ґрунт нашого внутрішнього українського правопорядку. Це є люди, які не вміють, або не хочуть (таких, мабуть, найбільше) шанувати, ані Божий, ані людський закон, тобто в поведінці з іншими дотримуваннями засад християнської моралі і етики і в тому дусі виховувати своїх дітей. Навпаки, вони своїм „розхрістаним" поступованням „ломлять хребет" своїх власних дітей, бож діти — це розумні істоти, які скоро завважують поступовання своїх батьків і починають їх наслідувати, тобто перестають респектувати основні засади християнського і суспільно-громадського співжиття, перестають шанувати старших. Самозрозуміло, що діти батьків, приступивши до Пласту, не можуть також шанувати і пластовий закон, не будуть відтак і шанувати будь-який статут нашої громадської організації вони бо виростали в середовищі постійної неґації всяких основних людських і Божих правд.

І тут приходимо до проблеми, яку треба окремо насвітлити і в практичній громадській праці тому якось зарадити.

* *
*

На основі вищесказаного, без соціяльно-психологічної, чи соціяльно-економічної студії, можемо ствердити, що від віків у кожній людській спільноті, а тим самим і в нашій, все були, і є, дві породи людей, які відповідно до своєї породи мали, і мають, свій стиль життя. Були, є і будуть люди і люди: сильні і слабі, багаті і бідні, відважні і боязкі, добрі і злі, тверді і м'які, розумні і дурні, великодушні й слабодухи, а між ними усіма були, і є сьогодні, люди характерні і... безхарактерні.

І кожний з тих людей, відповідно до своєї породи, інакше дивиться на світ, інакше його сприймає, інакше в ньому діє, або коротко кажучи має інший світогляд, або живе без ніякого світогляду.

У сучасному зматеріялізованому і здеморалізовану світі маємо дуже багато „порожніх" людей, людей типу „злодійської ворони", які шукають тільки т. зв. „ґут тайму", розваг, забав, а дуже мало тих, що шукають позитивної праці для себе, для родини, громади, для народу.

Ця хвороба „громадського лінивства" поширюється також серед нашої громади, в наших організаціях, вона є замітною і в товариствах молоді, які мають виховувати нову активну громадську людину.

Проблема не так у самій дійсності, яку ми всі стверджуємо, як у тому, що ми цю дійсність приймаємо, виправдуємо і... приймаємо як „конечне зло".

Пласт, як самовиховна організація молоді від зарання свого існування, поставив собі завдання виховати людину на свідомого українського патріота з ідейно-національним хребтом. І тут приходимо до головної проблеми цієї статті, а саме: що таке людина з хребтом і... без хребта.

Людина з хребтом, у моїй опінії — це людина, що живе, працює і діє в громаді згідно з певним, тисячолітнім виправданим досвідом і засадами, що їх одні називають християнською етикою і мораллю, інші „моральними засадами людства", інші „кодексом чести", а ще інші „засадами упорядкованого людського життя".

Людина з хребтом вміє бути словна і ніколи не буде обіцювати того, чого відтак не зможе виконати. У виконанні своїх обов'язків така людина є совісною і не потребує над собою „формана". Вона сама себе перевіряє і намагається бути точною у виконанні кожної праці. В оцінці інших осіб така людина пробує бути об'єктивно справедливою, а коли бачить гріхи і промахи цих інших, вона вміє знайти форму і спосіб це показати кому треба.

Коротко кажучи, людина з хребтом — це характерна і добре вихована людина, яка живе добре з кожною, добре вихованою людиною. В англійській мові маємо дуже гарне слово на означення такої людини: джентелмен. У нас такого слова нема.

Культурні і розумні люди-джетелмени змагають все до високих цілей, до якогось ідеалу, і до своїх ідей приєднують інших, але не силою, підступом, інтриґами, клеветою, але достойним і культурним словом, розумним арґументом та шляхетним прикладом власного життя.

Людина з хребтом — джентелмен — навіть у боротьбі з

(Закінчення на стор. 4)

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті Теодора Терена-Юськова п.з. „Цікаві імпрези в Українському Інституті Америки" („Свобода", з 25-го жовтня ц.р.) має бути: „Про ювілей 40-ліття інституту і про початки праці промовив В. Баранецький, згадуючи з пошаною та вдячністю ім'я сл.п. Володимира Джуса". У новинці про приїзд Олесі Берези до ЗСА на лікування („Свобода" з 27-го жовтня ц.р.), ім'я д-ра Вороха подано неправильно. Його ім'я є — Богдар. — Ред.

Українська Вільна Академія Наук у США
і Східньоевропейський Дослідний Інститут
ім. В. К. Липинського

маюіть шану запросити Українське Громадянство на

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

на тему:

„Сучасний стан в Україні"

Конференція відбудеться

12 та 13 листопада 1988 р.
в приміщеннях УВАН

ПРОГРАМА:

Субота, 12-го листопада
I. 4-6 год. по пол.:
1. Відкриття .... *Ярослав Білінський*
Президент УВАН
2. КРУГЛИЙ СТІЛ ПРО СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ
Участь беруть:
Ярослав Білінський (головує);
Михайло Воскобійник, проф.-емерит Центрального Стейтового Університету Коннектикат;
Ярослав Пеленський, професор Університету Айова;
Олександер Мотиль, проф.-асистент Колюмбійського Університету.

II. 6:30-8:00 веч.:
Головує *Ярослав Пеленський*, Президент Східньоевропейського Інституту ім. В. К. Липинського
Доповідь *Григорія Грабовича*, професора Катедри Літератури ім. Дмитра Чижевського при Гарвардському Університеті, на тему: „УКРАЇНА, ДІЯСПОРА Й УКРАЇНСЬКА НАУКА"

III. Неділя, 13 листопада
1:00-3:00 по пол.:
Головує *Михайло Борецький*, Третій Віцепрезидент УВАН
Доповіді:
Олександер Вороняк, професор Католицького Університету Америки:
„ДЕМОГРАФІЧНІ ЗМІНИ В УКРАЇНІ ЗА ЧАС СОВЄТСЬКОЇ ВЛАДИ"
Михайло Борецький, професор Католицького Університету Америки:
„ЕКОНОМІЧНА ПЕРЕБУДОВА В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИМОГИ Й ПЕРСПЕКТИВИ"
Лев Мельник, професор Університету Сінсінаті:
„ЗМІНИ В СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВ І БЮДЖЕТОВІ ПОВ'ЯЗАННЯ"

ІУ. 3:30-5:30 по пол.:
КРУГЛИЙ СТІЛ ПРО СУЧАСНУ ЛІТЕРАТУРУ В УКРАЇНІ.
участь беруть:
Яків Гурський, Науковий Секретар УВАН (головує);
Микола Руденко,
Остап Тарнавський,
Богдан Бойчук

У. Закриття .... *Ярослав Пеленський*,
Президент Східньоевропейського Інституту ім. В. К. Липинського

Перекуска
Адреса УВАН: 206 Захід 100 вул., Ню Йорк, Н. Й.
Тел.: (212) 222-1866

89-ий Відділ Союзу Українок Америки
в Кергонксоні, Н. Й.

запрошує Шановне Громадянство на

„ТРАДИЦІЙНУ ВЕЧЕРЮ І ЗАБАВУ"

що відбудеться
у суботу, 19-го листопада ц. р.
в залі „Веселка" на Союзівці
Вечеря 6-та год. веч.
Грає **оркестра Н. Гірняка**

UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
8100 Roosevelt Boulevard, Philadelphia, Pa. 19152

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

повідомляє, що

70-РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —
в понеділок, 28-го листопада 1988 року
в домі Українського Культурного Центру
700 Cedar Road, Abington, Pa. 19111
Початок о год. 7-ій веч.
Головним промовцем буде **п. Ігор Шуст**,
містопрезидент ПНБ-банку

Дирекція Української Щадниці просить ВШановних членів про участь і принесення ощадностевих книжечок

За Екзекутиву Дирекційної Ради
ІВАН СКІРА, *секретар*

ЛяСалл...

(Закінчення зі стор. 1)

годні ми є вшановані тим, що можемо брати участь особливим способом у святкуваннях Тисячоліття Християнства в Україні та відміченням вашого особистого ювілею — 50-ліття служби у Христовому винограднику. Ваші численні осяги у вашому священичому житті й науковій праці є промовистим свідченням про успіх вашої місії".

У відповідь президентові Еллісові Патріярх Любачівський сказав наступні слова: „З глибини мого серця я бажаю висловити вам вдячність за цю почесть якою ви мене вшанували. Надаючи мені цей титул, ви вшанували Церкву, яку я очолюю і яка цього Року Божого 1988, святкує Тисячоліття християнства в Україні. Дозвольте мені при цьому висловити моє особисте глибоке задоволення і радість. Для мене священика, що служив громаді митрополітальної Філядельфії через багато років, це направду є поворот домів. Для мене бути знову у Філядельфії, одержати почесний докторат із відомого католицького університету, зустріти давніх приятелів і товаришів є направду великою приємністю і я тим більше вдячний професорському зборові й зарядові університету ЛяСалл, що уможливили це все. Як колишньому професорові, хай буде мені вільно нагадати тут присутність визначним студентам, що їх імена є на листі деканів, що студіюючи в університеті ЛяСалл ви маєте можливість користати з доброї виховної системи, яка має багату академічну традицію. Чин Християнських Братів відомий у цілому світі за свою велику виховну працю, а ви є ці, що користаєте з їхнього досвіду та їхньої мудрости. Цінуйте ті вартості, що їх вони прищіплюють вам, бо вони є наріжним каменем виховання, що послужить вам на життя. Прийміть мої найщиріші побажання за ваші осяги. А вас, шановні пані й панове, що зійшлися тут, щоб вшанувати мене з цієї особливої нагоди, смиренно прохаю молитись за вірних в Україні, яким ще й досі відмовляється елементарних прав славити Бога так, як робили їхні предки. Хай Бог благословить вас усіх!"

Слід теж відмітити, що проф. Рене Фокс, у своєму слові подяки, нав'язала до ювілею українського Тисячоліття та підкреслила екуменічний характер цих академічних торжеств. Вона особливо звернула увагу на факт, що університет вшанував почесними докторатами в той самий час українського кардинала і професорку-жидівку.

Після урочистойтей відбулося прийняття для всіх учасників, а після цього, в інтимній атмосфері, вечір в честь почесних докторантів та їх гостей.

З. Голубець...

(Закінчення зі стор. 1)

собою ряд індивідуальних виставок: Мистецький інститут в Чикаго (1958 р.) в Українському Інституті Америки в Ню Йорку (1981 р.) та в галерії Об'єднання Мистців-Українців Америки (1984 рік). У Вашінгтоні його виставку влаштувало Об'єднання Українців Вашінгтону в домі св. Софії 1984 року, в Норт Порті на Фльориді — в Культурному Осередку св. Андрія (1986 р.), у пансіоні „Ксеня" в Гантері, Н. Й. (1984 і1986 роки), у Глен Спей, Н. И. в залі української католицької церкви св. Володимира (1984 р.) на Союзівці 1988 року та надзвичайно успішну виставку, влаштовану Українською Спілкою Образотворчих Мистців у Торонто в приміщеннях Інституту св. Володимира 1988 року. Про цю останню виставку та творчість З. Голубця широко писали В. Барка, М. Левицький, Б. Стебельський та інші.

Наша коротка зустріч добігає до кінця й на прощання З. Голубець твердить, що „тільки український мистець може творити і повністю передати надбання української культури у своїй творчості — інтуїтивно, від душі".

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці

запрошують Вас на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ СКУЛЬПТУРИ-БАРЕЛЬЄФІВ

ЗЕНОНА ГОЛУБЦЯ

в неділю, 6-го листопада 1988 р. о год. 1-ій по пол. в Галерії ОМУА, 136 2-га Авеню в Ню Йорку.

Виставка буде відкрита в будні від год. 6-8-ої та суботи і неділі від 1-8-ої до 13. листопада 1988 р.

Увага Читачі!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ВИСИЛАЄ

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ КОЖНОМУ УКРАЇНЦЕВІ чи УКРАЇНЦІ ПРИ ВІЙСЬКОВІЙ СЛУЖБІ В АМЕРИЦІ ТА КАНАДІ

коли одержить від читачів їх ім'я і прізвище.
Приймаємо зголошені імена і прізвища до 5-го грудня 1987 р.

Просимо виповнити анкету і вислати її на нижче подану адресу:

Ранга ______________________
Ім'я і прізвище ______________________
Адреса військової частини ______________________

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
Fraternal Activities Coordinator
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Перед виборами

Для американських українців прийшов тепер критичний час, в якому вони мусять розглянути ще раз свої цілі і свої стремління так у приватному, як і політичному житті. Бо ми мусимо бути певні, що людина, яку ми виберемо президентом ЗСА має справді виімковий провідницький хист і вповні відповідає за добрий, стійкий провід країни.

Республіканська партія одноголосно обрала своїм кандидатом на президента теперішнього віцепрезидента Джорджа Буша тому, що він до цього має найкращі кваліфікації, навіть як взяти до уваги понад 200-літню історію Америки. Він заслуговує на голоси і увагу усіх американців, бо він доказав вже свою чесність, своє блискуче виконування завдань і свій провідницький хист. Це людина виімкової енергії, відваги і досягнень. Буш також успішний промисловець, відзначений летун, колишній амбасадор до Об'єднаних Націй, директор Сі-Ай-Ей, представник до комуністичного Китаю, голова Крайового комітету Республіканської партії, а тепер він є заступником президента ЗСА. Це людина компетентна, гідна довір'я, рішучий провідник, який буде продовжати республіканську програму Адміністрації Регена, що дала у висліді здорову економіку, сильну національну оборону і втримала під контролею інфляцію.

Джордж Буш ентузіястично підтримує консервативну республіканську плятформу 1988 року, яка звертає особливу увагу на мир, добробут і дальший ріст країни. Від буде продовжати сильну оборонну стратегію, він не піднесе федеральних податків, він запевняє високий стандарт шкільництва, охорону довкілля, він обороняє життя і родину, він проголошує війну проти наркотиків, проти злочинців і дає надію на високу фінансову стабільність. Він хоче відбудувати фінансову суцільність соціяльного забезпечення, поправити програму охорони здоров'я і забезпечити дохід старших громадян. Він є прихильником дальшої допомоги для протикомуністичних борців у Нікараґуа, контролі зброї в ЗСА і свободи та самовизначення усіх народів, зокрема тепер поневолених. Республіканська плятформа, як далекойдучий дороговказ для американців прийняла на своїй конвенції 15-го серпня 1988 року таке рішення: „Ми підтримуємо стремління до свободи і самовизначення всіх поневолених народів. Ми підтримуємо стремління до свободи естонців, латишів, литовців, українців, кавказьких народів та інших народів, що уярмлені в СССР".

Заступник президента Джордж Буш є досвідченим політиком, який подбає, щоб життьовий стандарт мешканців ЗСА був затриманий на відповідному рівні і залишився таким високим і на наступні роки. Тому ми повинні на нього голосувати!

Губернатор Майкл Дукакіс не повинен бути обраний президентом тому, що він є кандидатом лівих лібералів з Демократичної партії, яка пропагує ізоляціонізм, протекціоналізм та нехтує безпекою країни. Дукакіс прийняв погляди сен. Едварда Кеннеді, прихильні демократам-соціялістам, які бачать соціяльний порядок опертий на контролі продукції сирівців, економічному плянування, рівному розподілові дібр, фемінізмі, расовій рівності і на понятті, що американська військова сила повинна бути підпорядкована міжнародним договорам. Дукакіс хоче затримати допомогу антисандіністам в Нікараґуа, буде підтримувати підвишку податків, щоб зменшити державний недобір, є за абортами, але проти кари смерти, підтримує контролю зброї і замороження нуклеарної зброї, хоче підпорядкувати мілітарну силу собі і буде мати „м'яке серце" для вимог Третього світу під тиском Джессі Джексона.

Дукакіс, як член Американської спілки громадських свобід, пропагує такі лівацькі вимоги, як свобідні „вікенди" для засуджених на тюрму убивців, аборти на вимогу жінок, контролю зброї, офіційну леґальність гомосексуальних подруж, скасування звільнення від податків усіх Церков, усунення вислову „з Богом" із присяги вірности і леґалізацію порнографії. Дукакіс хоче усунути з американських публічних шкіл кожний вияв патріотизму че релігійности, включно із присягою вірности, проти якої він голосував, щоб в цей спосіб охоронити кар'єру тих учителів, які не вір'ять, що ЗСА є одною нацією, під опікою Бога, з однаковою свободою та справедливістю для всіх.

Губернатор Дукакіс не показав досі на своєму пості в Массачусеттс нічого іншого, як брак ефективности. Він дозволив на найбільшу розтратність в історії того стейту. Від 1983 року стейтовий бюджет зріс на більше як 65%, або 40% понад рівень інфляції, тобто в чотири рази більше, як зріст федерального бюджету в тому самому часі. Сьогоднішний дефіцит стейту становить 5.10 біл. дол., а в 1989 році передбачується, що він зросте до 10.2 біл. дол. Зріст у видатках стейту і помилки у зборі податків дали в цьому році недобір 400 міл. дол. Дукакіс створив більше довгів, як усі дотеперішні губернатори Массачусеттс разом, і цей стейт є сьогодні четвертим, коли йдеться про висоту податків в ЗСА. Якщо Дукакіс хоче „зробити для народу, що зробив для свого стейту" (його слова), він подвоїть бюджет і збанкрутує.

„Українці розгромили Кітті, за скандал з голокостом" — стояло у заголовках газети „Бостон Ґловб" з 23-го квітня 1986 року, подаючи слова Кітті Дукакіс, яка є, як відомо, жидівського походження: „Було би невластивим включувати українців у стейтове відзначення 9-го травня, в якому згадуватимуть жертви жидівського, вірменського і камбоджського геноциду". А під знімкою Кітті Дукакіс стояв напис: „Українці небажані".

Журнал „Моряк", що виходить в Норвелл, Масс., з 7-го травня 1986 року, помістив статтю під таким заголовком „коаліція Дукакіса: українці не мусять зголошуватися!" „Пані Дукакіс рішила, що участь українців у відзначуванні голокосту не буде на місці, бо жиди з околиці Бостону уважають їхню присутнсіть образливою тому, що вони переконані, що багато українців коляборувало з нацистами". В цей спосіб Кітті кинула наклеп на цілий нарід і вона тим показала свій расизм і погану оцінку ситуації.

Овальна кімната Білого Дому не є шкільною кімнатою для експериментів для внутрішньої чи зовнішньої політики. Важливий є досвід, але найважливішим є правильна оцінка ситуації. Саме такий добрий розсудок має Джордж Буш і відповідний досвід, щоб продовжувати політику Регена, політику миру з позиції сили. Джордж Буш буде продовжувати будувати яскраве майбутнє для всіх американців, пристосовуючи випробувані вже напрямні Регена і Республіканської партії, які себе так добре виправдали в останніх восьми роках. Показується, що Реґен поступав правильно, зміцнюючи Америку так, що вона була готова показати свою силу в неспокійних місцях, а рівночасно ширити там мир і добробут, як ось у Ґренаді, Афганістані, Перській затоці, Камбоджі, а зокрема внутрі Китаю і СССР.

Буш запевняє світ, що ЗСА є найсильнішою нацією у світі і провідником вільних народів та буде далі стояти на сторожі тих засадничих ідей волі, коли будь-хто звернеться з проханням о поміч. Його метою є тримати добре вивінуваний арсенал, відкриті морські шляхи, допомагати борцям за волю, нищити терористів, бути скептичним відносно гласности, вимагати потвердження всіх договорів щодо збросння і гордо стояти за Америкою. І в тому лежить майбутнє для американського народу і для цілого вільного світу.

Голосуймо отже з чистою совістю за Джорджем Бушом, який дає своє знання і професійну здібність усім громадянам ЗСА, щоб затримати і зміцнити найважливіші основи життя для всіх людей.

Андрій Кейбіда

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ

11-13 листопада 1988
Український Освітньо-Культурний Центр,
у Філядельфії, Пенсильванія

Відкриття виставки:
11 листопада 1988 р.,
8:00 год. веч.

Виставка відкрита:
в суботу і неділю
від 10:00 - 5:00 веч.

Виставку влаштовує
67-ий Відділ Союзу Українок
Америки у Філядельфії

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Дорогої ДРУЖИНИ

бл. п.

Валі Калин-Магмет

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

2-го листопада 1988 року
в церкві св. Духа, Істон, Пенсильванія;
в церкві св. Йосафата, монастир оо. Василіян, Ґлен Ков, Н. Й.
5-го листопада 1988 року
в церкві св. Івана Хрестителя, Виппані, Н. Дж.
Про молитви за спокій душі Покійної просить
чоловік — СТЕПАН і рідня

У глибокому смутку повідомляємо
Рідню, Приятелів та Знайомих,
що в неділю, 30-го жовтня 1988 р. з волі Всевишнього
відійшов у Вічність по довгій і тяжкій недузі
наш Найдорожчий
БАТЬКО, БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

ПЕТРО ЯРІШ

учасник Визвольних Змагань,
нар. 2-го серпня 1901 р. в селі Острів, Щирецького району біля Львова.

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС у середу, 2-го листопада 1988 року о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Павла Геріса при 570 Kings Hway, Rochester, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 3-го листопада 1988 року о год. 9-ій ранком до церкви св. Богоявлення при Carter St., **а відтак на католицький цвинтар** Holy Sepulchre.

Горем прибиті:
син — АНДРІЙ
родини —
МИХАЙЛО І ОЛЬГА МАЛИНІВСЬКІ
ІВАН І НАТАЛКА ОЛЕКСИН
ТОМА І ХРИСТИНА ОЛЕКСИН-РУФЛИН
ІГОР І ХРИСТИНА ОЛЕКСИН
брат — МИХАЙЛО ЯРІШ з Рідньою в Україні
сестра — РОЗАЛІЯ ЛУХОВЕЦЬКА з Рідньою в Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів просимо складати пожертви на Патріярший Фонд або інші добродійні цілі.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ
ім. Тараса Шевченка в Дітройті

ділиться з громадянством сумною вісткою, що один з найвизначніших колишніх солістів Капелі

бл. п.

Михайло Мінський

в Голляндії, після тяжкої недуги, в дні 9-го жовтня 1988 р. на 70-ім році життя відійшов у Вічність.

Хай буде Йому легкою нерідна земля і вічна пам'ять серед нас за Його великий вклад праці в ділянці плекання української пісні.

Субота, 21-го січня 1989 року
Коктейл — 6 веч., Бенкет — 7 веч., Баль — 9 веч.
Оркестра — **„Червона Калина"**
The Grand Ballroom
Wyndham Franklin Plaza Hotel
Two Franklin Plaza, Philadelphia, Pa. 19103
Запрошення, інформації, зміна адреси, справи запрошення:
Інж. ОСИП НІМИЛОВИЧ
9885 Bridle Road, Philadelphia, Pa. 19115. (215) 464-1677

Товариство Українських Інженерів Америки
Відділ у Філядельфії
— влаштовує —

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ
З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК
21-го січня 1989 року

Зголошення дебютанток **приймає**
до 3-го грудня 1988 року
п-ні Стефанія Зиблікевич
11 Old Colony Lane, Marlton, N.J. 08053
(609) 983-0621

Підтримаймо кандидатуру молодого українця

Д. Р. Кульчицький

Цей відважний молодий чоловік — це Дмитро Роман Кульчицький. Але його дійсні прикмети включають ще щось: уроджену інтелігенцію та повні фахові кваліфікації. Це син свідомої української родини, батько інж. Богдан, мати Христина з дому Лужницьких.

Молодий хлопець виростав в атмосфері родини, яка жила життям української громади. Дискусії, які силою факту включали основні питання нашого життя в американському середовищі, живили уяву та інтелект молодої людини, що довело до глибокого зацікавлення справами чужого і свого середовища. В наслідок цього, він посвятився економічним і політичним студіям. І так через рік студій в Фрайбургу, Швайцарія, і дальші роки науки в університеті Джорджтавн кристалізується думка віддати своє знання та силу на службу суспільства в загальному, а українському в першій мірі.

Доповняючи своє набуте наукове знання практичним досвідом, здобутим працею у поодиноких конгресменів, в різних комісіях, навіть як асистент культурного італійського аташе, він усвідомив собі свою ролю в такому середовищі, він здав собі справу з того, яке значення та які наслідки не лише для нього, але також для нашої суспільности може мати постійна присутність українця в такому місці, де творяться закони, де є гурт людей, які ухвалюють або відкривають постанови великого загального значення.

Свідомий того, що жаден українець не є членом законодавчих установ, він, з молодечою енергією, свідомий свого повного приготування, висунув свою кандидатуру до леґіслятури стейту Мишиген.

Цього рода крок вимагає не тільки сміливої постанови для початкуючого політика, але й беззастережного поперття рідного середовища, яке мусить виявитися по-перше в фінансовій помочі та в самому акті голосування.

Якщо ходить о фінансову поміч, її ніколи немає забагато. Виборча кампанія вимагає дуже великих фінансових засобів. Можна заризикувати твердження, що гріш виграє вибори. Ми хотілиб звернути нашій громаді увагу, що успішна виборча кампанія Романа Кульчицького — це не тільки справа українців стейту Мишиген чи мешканців його виборчого дистрикту. Його успіх може мати далекосяжні позитивні наслідки. Це може стати поштовшом для інших молодих українців шукати успіхів на цьому полі, як також запевнити в деяких випадках корисні для нас всіх постанови.

Тому постараймося запевнити йому достатočні фінансові засоби, щоби брак їх не став причиною його невдачі, а в день виборів голосуймо на нього.

Пам'ятаймо, що голосуючи на нього, ми голосуємо на себе.

Володимир Баран

Балет „Україна"...

(Закінчення зі стор. 2)

ванням він і каміння заставив би співати.

Як „Блажен муж" Гнатишина, так і незрівняне „Благослови душе моя Господа" Стеценка, прозвучали на початку концерту, як справжні релігійні гимни. Бас П. Пахолюк і дальше на височині. Опісля поплили відома „Херувимська" Бортнянського та „Через поле широке" Гончарова. Обі речі були виведені блискучо; проте твір Гончарова варто би облишити, мистецької бо вартости в ньому обмаль. „Кант про почаївську Божу Матір" чи „Ой зійшла зоря" в геніяльній обробці Леонтовича, з гарним баритоновим сольо Цісарука, був оригінально інтерпретований Колесником. Це були релігійні співи.

На закінчення першої частини програми зарокотіли струни бандур звіщаючи козацьку, героїчну пісню про „Байду" — по новому. Кажуть, що знайдено оригінальне опрацювання цієї пісні на хор і бандури Гната Хоткевича і тут ми його почули вперше. Багата і квітиста гра бандур майже конкурує з партією голосів. З одвертістю треба заявити, що так ритмічно, прецизно і досконало бандури в капелі ще ніколи не заграли. Отут саме виявився вповні талант справжнього диригента. Хтось каже, що Колесник занедбує бандури?

В другій частині концерту знайшлись досить відомі, часом навіть завідомі пісні. Буйно прозвучала хвацька пісня Г. Китастого „Грай кобзарю" (слова Шевченка). З давнішого репертуару капелі виконано „Встає хмара" в обр. В. Ємця, „Вилітали орли" Стеценка та народну „Ой ішли наші" в обр. Лисенка. „Засвистали" чи „Засвіт встали козаченьки" вставлено в програму хіба тільки через її сучасну мовну актуальність. Хто писав щонебудь на цю тему, забув навести найвагоміший арґумент. Великий Лисенко записав і написав пісню, як „Засвистали козаченьки" (опера „Тарас Бульба"), то так і остати мусить. „Закувала" Ніщинського й улюблена молитва із „Запорожця" Артемовського закінчували цей пам'ятний концерт. В першій, бездоганним солістом був драматичний тенор В. Шевелі; ліричний тенор Ю. Оришкевич прикрасив своїм співом молитву з опери.

Серед довготривалих оплесків одушевлення, піднесено і квіти диригентові, і капелі. Ще й кількома надданками („Реве та стогне" тощо) обдарувала капеля одушевлену і не втихаючу публіку. Враження із концерту не могло бути кращим.

Найближчий...

(Закінчення зі стор. 2)

тим, що проти його особи буцім то готувалися терористичні акти.

На совісті Кагановича сотні репресованих і розстріляних керівних працівників залізничного транспорту, з якими він розправлявся тоді, коли в 1935 році очолював народний комісаріят шляхів сполучення.

У 1947 році Каганович вдруге став першим секретарем ЦК партії України і почав люто громити й тероризувати патріотів України. Особливо любив знущатися з інтеліґенції, принижуючи людську гідність та погрожуючи арештами й розстрілами. Водночас він зображував з себе вождя українського народу, змушував друкувати статті, що славили його діяльність у 1920-их роках.

Каганович винен у знищенні великої кількости творчої інтеліґенції жидівського походження. З його ініціятиви було розстріляно найвидатніших жидівських письменників Берґельсона, Фефера, Гофштейна, Квітко та багатьох інших. Великий майстер інтриги, Каганович добивався скликання Пленуму ЦК партії, де головним питанням була „боротьба проти націоналізму, як головної небезпеки в КП(б) України". І це тоді, коли така небезпека взагалі не існувала.

Пленум ЦК КПРС в червні 1957 року діяльність групи Маленкова, Кагановича, Молотова, назвав несумісною з ленінськими принципами. Їх виключено з партії, а населені пункти, що називалися „Кагановичі", „Кагановичеськ", „Кагановичебад" і багато інших були переіменовані. Після того Каганович деякий час працював директором калійного комбінату на Уралі. Він живе й досі, має 95 років, як про це повідомлялося в журналі „Юность" ч. 1, 1988 р., та в журналі „Оґоньок" ч. 18, 1988 р.

Змаг за людину...

(Закінчення зі стор. 2)

ворогом не забуває про засади чесної гри і про Божі та людські заповіді, які все були стимулом до поступу і культурного розвитку людства.

Людина з хребтом має свій світогляд і не буде зміняти своїх поглядів під впливом такої чи іншої „коньюктури" і не буде „все тримати" з тими, що „при владі", чи з тими, „що мають в тій хвилині силу і гроші", не зважаючи на їхній морально-етичний стан.

Цілком інша справа з т. зв. безхребетними людьми. Вони назовні відзначаються не раз навіть великою огладою, ввічливістю та знанням. Вони дуже чемні, коли мають до діла з сильнішими і розумнішими від себе, або яких потребують, щоб осягнути свою власну егоїстичну мету. Такі люди часто облудно облесні, все люблять сильнішим піддобрюватися, підхліблюватися, наче справжні приятелі. І такі облесники короткозорим і невдумчивим людям видаються часто навіть ідейними патріотами. Цікаво, що ті самі безхребетні люди не вміють бути ввічливими та культурними в поведінці до слабших і бідніших від себе.

Людина без хребта вважає, що не конче в житті треба бути (як передбачає пластовий закон): словним, точним, справедливим, чемним, братерсько-приятельським, громадсько-здисциплінованим, все доброї думки про інших. Для безхребетної людини ці засади тепер надто консервативні, прості і в сучасному забріханому світі дуже відсталі, немодерні, а навіть деколи шкідливі...

Одначе, не зважаючи на догідне „підсоння" для безхребетних — грубий матеріялізм, моральна розпуста та безмежне царство брехні в комуністичному світі, з великим впливом у вільному демократичному світі — то симпатії здорової громадської опінії, здорового суспільства були, є, і мабуть залишаться в дальшому житті людства, по стороні людей з хребтом, бо цей тип людини, своїми морально-етичними впливами, дуже часто дезинфікує всі прояви гнилі та розкладу в кожному суспільстві. Він діє і в нашій громаді.

І саме пластова організація молоді, від початків свого існування на рідних землях, а тепер 40 років у вільному світі, змагається з великими перешкодами, зовнішнього і внутрішнього порядку, щоб виховати таку повновартісну людину з ідейно-національним хребтом, бо таких людей потребує український народ у вільному світі, які допомогли б реальною конструктивною і об'єднаною працею українському народові на рідних землях осягнути його найвищу мету: українську самостійну державу.

І тому пластові провідники та батьки пластової молоді, тепер і в майбутньому, мусять докладати всіх зусиль, щоб Пласт із своєю довголітньою дуже позитивною виховною діяльністю, борони Боже, не став організацією, або клюбом „безхребетних пристосованців".

„У Пласті росте новий люд", співають пластуни і пластунки". З приводу 40-річчя пригляньмося ближче праці Пласту і допоможім йому морально і матеріяльно цю працю з нашою молодю продовжувати до 50-річчя, 75-річчя і 100-річчя, чого напевно українська громада в діяспорі, такому ювілятові, як Пласт, щиро бажає!

Інститут мистецтва в Кентоні відзначає наше Тисячоліття

Протягом цілого жовтня невелика громада місцевих українців та багато американців мали змогу оглядати цікаву виставку. Цю виставку, присвячену Тисячоліттю християнства в Україні започаткувала Лариса Музичка, а влаштувати її допомагали Галя Мартинюк і Наталка М'ягка з Акрону.

У просторих приміщеннях Інституту мистецтва серед експонатів можна було побачити чимало непересічних зразків кераміки, різьби, писанок і вишивок. Були теж цінні релігійні речі, наприклад, чудова репліка дерев'яної церкви — Катедри св. Тройці у Новоселиці, Україна, роботи Василя Ільчишина з Клівленду. В поясненні про церкву між іншим написано, що вона збудована в 1773-1779 роках у стилі традиційної народної культури Слобожанщини, а майстром — будівником був Яким Погрібняк. Годиться згадати ще про декілька кращих зразків іконописання роботи мистців Мадая, Венгриновича, Микитюк, Кульчицької, Волянюка та інших.

Всі згадані експонати, а також старі книги (псалтир), напрестольний антимінс і прегарно вишитий фелон звертали на себе увагу багатьох глядачів. Треба сказати, що дбайливе розміщення окремих експонатів у великій мірі причинилося до естетичного оформлення цілої виставки. Ще на окремих столах були розложені книжки та дописи англійською мовою з інформаціями про 1000-ліття.

В суботу, 15-го жовтня, відбулася в рамках виставки окрема зустріч з громадянством Кентону. Прибуло чимало зацікавлених нашим мистецтвом і нашою історією американців. Деякі з них навіть виявили велике зацікавлення недавніми подіями в Україні.

Директор Інституту пан Альбасеті у своєму слові до зібраних висловив задоволення та щире захоплення виставкою. Він з радістю ствердив, що саме Інститут мистецтва в Кентоні мав можливість і нагоду відступити свої приміщення для виставки в той час, коли українці по цілому світі так величаво відзначають ювілей 1000-ліття Християнства. Директор Інституту подякував паням, які трудилися над влаштуванням виставки, а зокрема Л. Музичці за те, що вона від початку тісно співпрацювала з Інститутом над здійсненням цілого проєкту. Опісля д-р Христина Гірняк-Раковська, професор Каягога комюніти коледжу, поінформувала присутніх про обставини прийняття св. Володимиром Христової віри та про вплив цієї знаменної події на різні аспекти в житті громадян Руси-України та їх сусідів. Думки, які висловила прелеґентка, присутні прослухали з особливою увагою.

Бандуристки Ірена й Люба Завадівські з Клівленду розважили присутніх грою на бандурі та милозвучно проспівали кілька пісень зі свого репертуару. Ще перед тим вони детально познайомили слухачів з їх інструментом.

Потім учасники зустрічі, при смачному солодкому та „панч-і", що їх спільно з персоналом Інституту приготували наші пані, мали змогу обмінятися думками про виставку та засягнути додаткових інформацій у прелеґентки д-р Христини Гірняк-Раковської.

В цілому і виставка, і зустріч залишили у присутніх наскрізь позитивне враження. Всім, хто вклав свій труд для влаштування виставки та позичив для неї експонати належить признання і щира подяка. Зокрема треба нам належно оцінити підтримку та зрозуміння, що їх виявила дирекція Інституту мистецтва в Кентон, Огайо.

Присутній

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Відбулася ювілейна зустріч УСК Ню Йорк

В суботу, 22-го жовтня ц.р. у великій відновленій залі Українського Народного Дому відбулася ювілейна зустріч цього заслуженого для нашого організованого спорту і громади, Українського Спортового Клюбу Ню Йорку. Приблизно 300 осіб, членів, симпатиків і гостей, а також представників братніх організацій, прибули на це свято, щоб вшанувати діячів УСК, які жертвенно й солідно протягом чотирьох десятків років плекали здорові дух і тіло нашої молоді й внесли вклад у популяризацію доброго українського імени в ЗСА. Доказом цього є десятки інших трофеїв і між ними трофеї за здобуття чемпіонатів Америки та Української Спортової Централі Америки і Канади.

Святкову програму відкрив і нею з певною дозою гумору проводив Олександер Рєдько. Після молитви, що її провів о. прот. Іван Ткачук — настоятель УП-Церкви Всіх Святих в Ню Йорку, зі словом від Ювілята виступив урядуючий голова УСК д-р Іван Сєрант який проілюстрував коротко усі етапи діяльности клюбу, починаючи від його заснування. Прелеґент особливо відзначив велику й жертвенну працю, засновників, піонерів, а далі відданих справі провідників і тренерів дружини, осіб, що в 1958 році причинилася до набуття власного спортового майдану, який, на жаль, в пізніших роках УСК був змушений продати містові. Все таки за солідний фінансовий прибуток за цей майдан УСК набув власний Дім, що нині служить теж місцевій українській громаді. На закінчення свого слова голова представив гостям присутніх, найвидатніших в історії УСК голів, діячів і спортовців: дир. Володимира Баранецького (перший голова), М. Гаврилюка, Я. Томоруга, С. Атаманчука, В. Андрейка, д-ра Я. Ляшевича, О. Ляшевич, І. Винника, Я. Куровицького, І. Сохана, В. Сохана, Б. Прудиуса, В. Шмотлоху. Очевидно на залі було набагато більше заслужених для УСК-у особистостей, які в минулому 40-літті вклали багато труду для його добра.

В дальшому ході святкової програми тостмайстер представив надзвичайну гостю, колишню Олімпійську чемпіонку з гімнастики Ольгу Корбут. Ця славна, але скромна гімнастка з братньої Білорусії перебуває на відвідинах в ЗСА і прибула на цю ювілейну зустріч разом з виконавцем розвагової точки Богданом Андрусишином. Запрошеній Ользі до головного подіому вручили китицю рож і відзнаку УСК, а присутні прийняли гостю бурею оплесків. У свою чергу зворушена чемпіонка щиро подякувала за таке сердешне й дружнє прийняття, а також передала привіт українським спортовцям у ЗСА.

Чергові привіти для ювілята виголосили: О. Твардовський від УСЦАК-Схід, мгр О. Труш — від УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк (він теж вручив для УСК пропам'ятну плякету), інж. Б. Сірий від УСО „Тризуб" Філядельфія (який теж передав ювілейну плякету), Р. Глушко від СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, І. Раковський від хору „Думка".

Письмові привіти передали присутні представники УНСоюзу — В. Сохан (головний секретар), І. Сохан (від КПС) та ряд інших організацій і осіб.

У розваговій точці виступив уже згаданий співак Богдан Андрусишин, який на початку сам, а пізніше із своїм партнером під звуки гітари виконали в'язанку українських пісень і додатково одну білоруську для надзвичайної гості Ольги Корбут. Перед офіційним закінченням програми виступив із заключним словом голова УСК, який подякував гостям, що прибули на це небуденне свято, за привіти і особливо голові Комітету ювілейної зустрічі Федорові Щеснюкові, що вклав найбільше труду, а далі Миронові Гірнякові, Іванові Крілеві та Іванові Ковалеві. По закінченні офіційної програми гості продовжували забавлятися при звуках оркестри „Темпо".

З нагоди 40-ліття УСК видав чергову серію, емблему клюбу, яку одержали усі гості тієї ювілейної зустрічі.

О. Твардовський